

L'ATRACAMENT

LA CAMBRA ERA FOSCA I ELS QUATRE personatges estaven asseguts al voltant d'una taula rodona, il·luminada tan sols per un llum penjat del sostre que, com si es tractés d'un focus, produïa una claror delimitada, intensa i freda, que afavoria una inequívoca sensació de clandestinitat.

El Ramon tenia a la dreta la Roser, la seva companya sentimental; a l'esquerra, el Nando, i davant seu, l'Enric, el més jove del grup i també el més inestable emocionalment, per això en Ramon no se n'acabava de refiar. El Ramon i el Nando s'havien conegut a la presó on havien compartit cel·la durant prop de sis anys. Havien estat condemnats per robatori a mà armada i assassinat, respectivament. Allà van tenir temps per a ordir el pla que ara volien posar en pràctica. Per a la Roser, seria la primera aventura d'aquesta mena, encara que ja estava acostumada a moure's amb traça per la delicada línia que assenyala el límit de la llei. Temps enrere s'havia dedicat a la prostitució i s'havia enganxat perillosament a les drogues. En aquest context la va conèixer el Ramon, que comercialitzava amb estupefaents a petita escala. L'home s'enamorà perdudament de la noia i va aconseguir apartar-la del consum. Ara, agraïda i motivada, estava disposada a ajudar en el que calgués per demostrar-li que podia confiar en ella. L'Enric s'havia afegit al grup quasi per casualitat. Li havia

cobert les espatlles al Nando més d'una vegada i aquest se sentia en deute amb ell, per això li va demanar a en Ramon que per a aquesta ocasió comptessin amb el xicot.

—Suposo que ja ho teniu tots clar, però repassem-ho una altra vegada —va ordenar el Ramon.

—Vols dir que cal? —preguntà l'Enric.

—És clar que cal! —contestà, molest, mirant-se el noi amb ulls penetrants, quasi amenaçadors—. I ho repassem tantes vegades com calgui fins que us quedi gravat al cervell. D'acord?

Es va fer un silenci respectuós que va durar uns instants. Tothom hi estava d'acord, perquè ningú no gosava qüestionar el lideratge del Ramon ni les seves decisions estratègiques. Aclarida aquesta qüestió, va continuar parlant.

—Anirem els quatre a la joieria. La Roser i jo hi entrarem junts com a clients. Vosaltres dos també hi anireu plegats, però en arribar-hi us separareu: tu, Nando, et quedaràs a la porta de la joieria per evitar que hi pugui accedir ningú amb l'excusa que la botiga està plena i que t'han demanat que t'esperis a fora fins que es buidi. L'Enric s'esperarà dins del cotxe, que haurà estacionat al gual que hi ha tres portals més enllà i que correspon a un comerç actualment tancat.

Els tres escoltaven amb atenció el que deia el Ramon i assentien amb el cap, animant-lo a no interrompre l'exposició.

—Sabem que a la joieria hi ha dos empleats: una noia d'uns trenta anys i l'encarregat, un home d'uns quarantacinc. Un cop siguem a dins, la Roser i jo ens encarregarem de reduir-los, però sense presses, no sigui que sospitin alguna cosa. Els hem de donar confiança i això requereix una mica de temps, però de temps en tindrem, perquè el Nando, des de la porta, ens garantirà que no hi entri ningú. Nosaltres actuarem quan, amb qualsevol excusa, haurem fet sortir els dos empleats de darrere el taulell, que és on tenen el botó de l'alarma. Ah! Us haig de recordar dues coses molt importants. La primera, que ens endurem tot el que puguem, però no

tocarem res dels aparadors per evitar que cap vianant s'adoni que els estem buidant. La segona, que tant la Roser com jo mateix i tu, Nando, hem d'anar ben vestits. T'hauràs de posar corbata i americana. La imatge és molt important per a no despertar sospites. Sobretot, hem d'actuar amb molta calma, amb serenitat i amb convicció. No podem dubtar i hem d'estar preparats per a saber reaccionar davant de qualsevol adversitat imprevista. Aquí radica l'èxit de l'operació: si dubtem, la cagarem, segur. Entens, ara, Enric, la importància de repetir fins a l'avorriment cada un dels passos que hem de seguir? Ens els hem d'aprendre de memòria per fer-los com una rutina. Cadascú ha de tenir ben après el seu paper en aquesta auca.

—Sí, tens raó —va reconèixer, conciliador, l'Enric.

—Bé, doncs ara aneu-vos-en a casa vostra a fer un sopar frugal i a descansar. Avui res de col·locar-se, ho heu entès?

Evidentment, aquesta advertència anava dirigida a l'Enric, que era el més procliu a saltar-se les regles.

—Insisteixo: demà, ben vestits i empolainats, a les onze del matí hem d'estar cadascú al seu lloc. La Roser i jo entrarem a la botiga; tot seguit, en Nando se situarà a la porta i l'Enric, amb el cotxe en marxa, estarà aparcats al gual. Algun dubte?

Ningú tenia dubtes. Tots sabien el que calia fer i estaven disposats a seguir fil per randa les indicacions del Ramon.

A la nit, cap dels quatre va descansar bé. La inquietud perquè no sorgís cap entrebanc durant l'atracament els mantenien en estat d'insomni, però aquesta circumstància no va impedir que l'endemà, puntualment a les onze del matí, tots estiguessin al lloc previst.

Havien escollit aquella joieria perquè tenia una llarga tradició a la ciutat. Era petita, fins i tot discreta, però els propietaris ja ho eren de tercera generació i els contactes que tenien amb Anvers la feien el lloc ideal per a adquirir a bon preu els millors diamants i altres pedres precioses, de les quals sempre en tenien una bona col·lecció.

L'accés a la botiga no estava arrenjerat amb la façana, sinó que la porta era a uns dos metres cap a dins i deixava a banda i banda de l'entrada sengles espais per als aparadors. Aquesta circumstància afavoria la discreció del Nando en la seva tasca de fer guàrdia a la porta per a no deixar passar ningú.

Com era d'esperar, a les onze en punt el Ramon i la Roser premien el timbre de seguretat de l'establiment perquè els obrissin la porta. Un cop van ser a dins, el Nando es va situar al passadís de l'entrada i es va posar a mirar les joies dels aparadors per a no despertar cap mena de sospita. L'Enric havia situat el vehicle al gual, tal com havien acordat. L'operació havia començat exactament com tenien previst i res feia sospitar que s'acabaria embolicant tant.

Els presumptes clients van demanar poder escollir un bon diamant amb talla de brillant de no menys de tres quirats i ben blanc, sense impureses. Era —van explicar— per muntar-lo en un anell i regalar-lo a la seva futura jove. L'encarregat de la joieria, encantat amb l'encàrrec, es va disculpar i es va retirar al despatx interior per anar a buscar algunes pedres de mostra. Des de l'altra banda del taulell es va poder sentir el soroll del rodet de la caixa forta quan girava per a obrir-se. Aleshores, per a allunyar la dependenta de la proximitat del timbre d'alarma, la Roser li va demanar que li mostrés un dels rellotges d'or de l'aparador, un Patek Philippe preciós.

—Una bona elecció —va confirmar la noia mentre se n'anava a l'aparador—. És una autèntica joia que se sol fabricar per encàrrec. En tot Barcelona només n'hi ha dos: aquest, i un altre que ja està venut i que l'han de passar a buscar.

Aleshores, abaixant el to de veu, li va fer una confidència: —L'ha comprat un jugador del Barça, sap?

Aquell precís moment era l'adequat per a actuar. En un no-res, la Roser es va aixecar i, apuntant la noia amb una pistola, li va ordenar que s'assegués en una de les cadires de la botiga. Un cop asseguda, li va fer ajuntar els braços per darrere del respall i la va començar a embolicar amb

cinta adhesiva ampla, especial per a embalatge. La va deixar completament lligada, sense possibilitat de moure's. Després, li va fer el mateix als turmells i li va posar un tros de cinta a la boca per a evitar que pogués cridar. La pobra noia estava horroritzada, però no podia fer res. Mentrestant, el Ramon havia entrat corrents al despatx i amb una altra arma va amenaçar l'encarregat, a qui obligà a apartar-se de la caixa forta i a estirar-se a terra. Quan el va tenir ben assegurat posant-li el genoll a sobre de l'esquena, va fer un crit a la Roser.

—Tot bé per aquí a fora?

—Sí, ja la tinc lligada. Ara vinc.

La Roser va entrar al despatx obrint la bossa que portava per a carregar les joies, però el Ramon li va demanar que abans sostingués la pistola apuntant l'encarregat mentre l'immobilitzava amb la cinta adhesiva. Tot va anar molt de pressa. En el traspàs de la pistola de les mans del Ramon a les de la Roser, l'home, des de terra, va aixecar els braços amb violència tot donant un cop a la cara del Ramon que li va fer caure l'arma. Es van produir uns instants de confusió, però la Roser va ser prou ràpida per a recuperar la pistola i apuntar l'encarregat a menys d'un pam. Aquest, excitat com estava, en lloc de cedir a l'amenaça li va intentar prendre la pistola. En el forcejament, l'arma es va disparar i va ferir greument la Roser a la cuixa, que va començar a vessar sang en abundància. Aquella escena no la tenien prevista i, per tant, havien d'improvisar. El Ramon, més resolutiu, li va donar a l'encarregat un cop al clatell que el va deixar estabornit. De seguida es va treure el cinturó i va fer un torniquet a la cuixa de la Roser per aturar la pèrdua de sang. Ella gemegava de dolor, però també de ràbia i d'impotència. Com podia ser que tot s'hagués torçat d'aquella manera? Què havia fallat? Ho tenien tot previst, fins i tot la possible resistència dels empleats, però no comptaven amb la fatalitat de l'accident que s'havia produït. Ara se n'havien d'anar de pressa, perquè el tret havia fet molt soroll i podia despertar la curiositat d'algú.

A fora, el Nando no sabia què estava passant a l'interior. Havia sentit el tret i els crits, però no podia entrar perquè la porta només s'obria des de dins. Dubtava si anar-se'n o esperar. Si de la baralla n'havien sortit malparats els seus amics, la policia arribaria d'un moment a l'altre i les conseqüències serien fatals. Però anar-se'n en aquelles circumstàncies era traïr la confiança dels companys. Va optar per apropar-se al cotxe i parlar amb l'Enric. Aquest no havia sentit res, però les explicacions del Nando eren molt preocupants. Van decidir tornar al portal de la botiga, ara tots dos, contravenint les ordres del Ramon de no deixar el cotxe sol.

La Roser tenia dificultats per caminar, però va animar en Ramon a afanyar-se a recollir tot el que pogués de valor començant pel contingut de la caixa forta, que havia quedat oberta. Ho va fer molt de pressa i abans d'anar-se'n va anar a la centraleta de seguretat per a retirar la cinta de vídeo que gravava permanentment tot el que passava a la botiga. També va recollir el casquet de bala que havia quedat a terra. Quan ho van tenir tot a punt, el Ramon es va voler assegurar que l'home estès a terra seguia inconscient, però en acostar-s'hi va poder comprovar, horroritzat, que l'encarregat no respirava.

—Està mort, Roser, mort! —va exclamar, neguitós.

—Què dius, ara? N'estàs segur?

—Seguríssim. El malparit s'ha mort!

Aquest incident tampoc l'havien previst. Portaven les armes per a intimidar, però el resultat era que al robatori s'hi afegia ara un assassinat. «Quin desastre!» va remugar, en veu baixa, el Ramon.

La desgràcia ja havia passat i no tenia remei, així que es va afanyar a esborrar les empremtes que havien pogut deixar pels mobles i van sortir del despatx amb la bossa plena de diners en efectiu, pedres precioses, rellotges d'or i altres joies. Allà, plantada al mig de la botiga i lligada a la cadira, la dependenta seguia desesperada. Estava sufocada, plorava i intentava moure's sense èxit. Els ulls, ennegrits per l'efecte del rímel corregut,

semblava que li volien sortir de les òrbites, però ells no van fer-ne cas, prou feina tenien a acabar de recollir les coses de valor i esborrar les empremtes. A la Roser se li havia aturat l'hemorràgia de la cuixa, però encara anava deixant un tímid rastre de sang per on passava i havia de caminar recolzant-se en el Ramon. Aquest va donar un darrer cop d'ull al voltant per a assegurar-se que no s'havien oblidat res i va obrir la porta per fugir. De sobte, es va trobar al davant el Nando i l'Enric, els quals mostraven una cara de forta preocupació. Ningú no va dir res, més enllà d'un simple "fotem el camp" pronunciat per en Ramon mentre fregava la maneta exterior de la porta i el polsador del timbre amb el mocador. Calia ser previngut. El Nando va agafar la Roser per la cintura per ajudar-la a caminar i l'Enric es va avançar per posar el cotxe en marxa. Però quan hi va arribar hi havia un guàrdia municipal que l'estava multant per estacionament indegut. En adonar-se'n, els altres tres van girar cua immediatament per a allunyar-se del guàrdia i van haver de passar un altre cop per davant de la joieria, carrer amunt. En aquell moment, van veure que una senyora elegant i ben vestida esperava inútilment que algú, des de dins, li obrís la porta.

L'Enric es desesperava amb la parsimònia de l'agent per posar-li la denúncia. Li va haver de mostrar el carnet de conduir, els papers del vehicle, l'assegurança..., per sort tot estava en regla i al cap d'una estona se'n va poder anar. Havia de treure el cotxe d'aquell lloc prohibit. Va optar per donar la volta a l'illa de cases i va respirar alleugerit quan va veure els tres companys, que caminaven amb lentitud a causa de la Roser. Es va aturar un moment en doble fila i van poder pujar al cotxe. Quan va haver arrencat, el Ramon no se'n va poder estar i va aixecar els braços fent un crit de victòria.

—Uaaaauuuuu! Ho hem aconseguit!

Tots van correspondre amb alegria menys la Roser, que estava pendent de l'evolució de la ferida i intentava controlar el dolor de la cuixa.

—Va, explicat, què ha passat allà a dins? —va preguntar el Nando al Ramon.

—La Roser, que és molt valenta, ho ha fet molt bé, però en un moment de confusió el fill de puta de l'encarregat li ha pres l'arma i li ha disparat un tret. He hagut d'improvisar un torniquet amb el cinturó per aturar l'hemorràgia. Ara, a casa, li farem la cura que necessiti.

—Però amb l'encarregat, què ha passat? L'has pogut reduir?

—Sí. L'he deixat sec d'un cop. No ha patit.

—Què vols dir, que l'has mort?

—No l'he mort, s'ha mort ell sol. Ha estat un accident involuntari. Acabava de disparar a la Roser i jo he intentat estabornir-lo perquè no la matés, però es veu que el malparit està fet de pasta de mantega i el cop li ha aclucat els ulls per sempre. No t'amoïnis, el món sobreviurà sense ell.

—No, si el món no em preocupa —va dir el Nando—, el que em fa patir és què passarà a partir d'ara. Havíem planejat un robatori audaç, però això és un assassinat, amic meu, un assassinat. Jo ja he estat a la presó per un assassinat i no hi vull tornar.

L'Enric escoltava sense dir res i el Ramon va intentar calmar el seu company.

—Escolta'm: per tranquil·litat teva has de saber que aquell porc s'ha mort en un acte de defensa pròpia per part meva, perquè ens volia matar. Ho ha intentat amb la Roser i ho hauria intentat amb mi. Per tant, no ha estat un acte deliberat de voler matar algú, sinó ben al contrari, ha estat l'única manera d'evitar que posés fi a les nostres vides. A més, no pateixis, que ens hem endut la cinta de vídeo de la gravació de tot el que ha passat allà a dins i hem tingut cura d'esborrar les empremtes que hi havíem deixat. No ens ha vist ningú ni ens hi poden relacionar de cap manera. Tranquil·litzat, home!

Van arribar a casa del Ramon i la Roser. A ella la van estirar al llit i, amb molta cura, el Ramon va inspeccionar la

ferida. Tenia mala pinta i semblava que la bala encara hi era. Va desinfectar bé amb alcohol tota la zona afectada malgrat els crits de dolor de la noia. Tot aconsellava que l'havien de portar a un centre sanitari, però si ho feien es posarien en evidència perquè haurien de donar explicacions sobre l'origen d'aquella ferida d'arma de foc i els metges ho posarien en coneixement de la policia. No, a un hospital no hi podien anar, però hi havia un risc elevat que la ferida s'infectés. Ho van estar parlant entre els quatre i de manera unànime van decidir intentar extirpar la bala ells mateixos. El Nando tenia certa experiència de sanitari perquè a la presó havia estat destinat a la infermeria. Així que, després de fer-li beure a la Roser un parell de gots de whisky i de desinfectar alguns estris de cuina per a utilitzar-los com a instrumental quirúrgic, va procedir a extreure-li la bala. Va tenir sort, perquè va resultar més senzill del que tots es pensaven. Un cop treia la bala, va desinfectar generosament la ferida amb aigua oxigenada i amb tres tires d'espardrap va ajuntar la pell estripada perquè no es va atrevir a cosir-li uns punts. La va embenar i la va deixar descansar.

—Ara cal anar a la farmàcia a buscar un antibiòtic per a evitar la infecció, un antiinflamatori, un analgèsic i una dosi de vacuna contra el tètanus —va dir el Nando—. I que descansi. El que estava a les nostres mans ja ho hem fet.

Van ajustar els porticons de la finestra per tal que l'habitació quedés en penombra. L'Enric es va oferir per anar a buscar els medicaments i el Ramon es va quedar al costat de la Roser perquè no volia que se sentís sola. La noia estava mig endormiscada, abatuda pel dolor, el whisky i les angúnies viscudes. Amb tot aquell terrabastall ningú es va recordar de la bossa del botí que s'havien endut de la joieria. L'havien deixat a l'entrada, al costat de la porta i allà s'havia quedat. El Nando la va agafar, la va portar a la sala i la va posar al damunt del sofà, però no va gosar obrir-la fins que no hi fossin tots. Al cap de vint minuts, l'Enric va tornar amb els

medicaments. Havia dut també una xeringa per a administrar la vacuna.

—Molt bé, noi. Estàs en tot —va agrair en Nando.

En sentir l'arribada de l'Enric, el Ramon va sortir de l'habitació sense fer soroll.

—Ara s'ha adormit. Quan es desperti ja li donarem els medicaments —va dir.

Van engegar la televisió per veure si deien res de l'atracament i, efectivament, era una notícia que anaven repetint. No se sabia res dels atracadors que en el seu acte criminal havien mort l'encarregat de la joieria, un home de quaranta-set anys que deixava vídua i dos fills menors. Segons la periodista, el valor de les joies que s'havien endut era de més de sis milions d'euros, però no va esmentar els diners en efectiu. Els tres es van mirar i no van poder dissimular un somriure de satisfacció. Malgrat la ferida de la Roser, l'atracament havia estat un èxit. El Ramon, però, els va advertir.

—No feu massa cas d'aquesta xifra. Els perjudicats solen inflar-la per cobrar més de l'assegurança. De totes maneres, segur que el botí és de gran valor. —I mirant la bossa, va afegir:— si us sembla bé, esperem que la Roser es desperti per a veure'n el contingut. No vindrà ara d'un parell d'hores i és un detall cap a ella, que s'ha endut la pitjor part.

Els altres dos hi van estar d'acord. El botí estava assegurat i ara no calia córrer. Era el mínim que podien fer per la companya ferida.

Mentre esperaven que la Roser es despertés, els tres homes s'explicaven els respectius projectes de futur, ara que eren rics. El Ramon ho tenia clar: se n'aniria a algun país de l'Amèrica llatina amb la seva companya i començarien una nova vida allunyada de la delinqüència. Frisava per formar una família i oblidar-se per sempre més del passat. El Nando es prendria un període de descans, segurament a la costa francesa del Mediterrani i després ja s'ho plantejaria. Ara no volia fer plans perquè era un home lliure i volava “segons bufa el

vent”, va dir, però no descartava res, ni tornar a donar un cop com aquest. L’Enric, per contra, creia que si amb tants calés un no es pot donar una bona vida, de què serveixen? Coherent amb aquesta manera de pensar, havia decidit passar una temporada a Las Vegas jugant, bevent i follant tant com pogués i potser allà trobaria la manera de fer treballar la seva fortuna amb algun negoci més o menys clandestí, que són els més rendibles. Amèrica era terra d’oportunitats i ell volia aprofitar la seva.

Dues hores llargues després la Roser es va despertar. Estava molt adolorida, no només per l’impacte de la bala sinó, sobretot, per la remenada posterior quan la intentaven curar. De seguida, el Nando li va posar la injecció contra el tètanus i li va fer prendre els medicaments.

—De l’antibiòtic, dues pastilles ara i una cada vuit hores durant deu dies —li va dir al Ramon.

Parlava amb professionalitat i en aquesta matèria ningú li discutia la seva guanyada autoritat. Aleshores, entre el Ramon i el Nando la van incorporar i la van deixar asseguda al llit. El seu company li va dir:

—Ara portarem la bossa aquí per veure què hi ha. No l’hem obert encara, esperàvem ser-hi presents els quatre.

Ella ho va agrair i l’Enric va anar a buscar el botí. Van deixar un espai lliure al damunt del llit i hi van abocar el contingut de la bossa. Els bitllets de dos-cents i cinc-cents euros es barrejaven amb els diamants, els brillants, les peces d’or i els rellotges d’alta gamma.

—No sé si tot això valdrà els sis milions que han dit per la tele, però segur que s’hi acosta —va afirmar l’Enric amb un somriure llaminer als llavis.

Van comptar els bitllets. Només en efectiu hi havia més de tres milions d’euros. El Ramon no es va poder estar de fer un comentari carregat d’ironia.

—Aquests bitllets grossos són fruit de vendes en negre, segur. Quins bandarres, els amos de la joieria! Molt de prestigi,

molt reconeixement públic, molta merda, però són tots igual: si poden estafar a Hisenda no se n'estan. I després encara van donant lliçons d'ètica!

—Doncs aquests tres milions ja els han vist prou —va afegir el Nando—, perquè si no poden justificar-ne l'origen, la companyia d'assegurances no els hi reemborsarà. Que es fotin, per tramposos!

Van repartir els diners en quatre parts i amb la resta d'objectes van fer quatre lots iguals, o així els ho va semblar, i se'ls van sortejar a palletes. El Ramon desitjava que li toqués un dels dos lots on hi havia els Patek Philippe, el que la dependentia li va ensenyar a la Roser i el que tenien guardat a la caixa forta, pendent de recollir per part d'un jugador del Barça. Se n'havia encapritxat i va tenir sort, un d'aquests lots va ser per a ell. L'altre, li va tocar al Nando.

Ben mirat, sí, ja podia ser que el conjunt de joies valgués els sis milions d'euros que havien apuntat a les notícies, i a part, tenien els diners. Es van agafar de les mans tots quatre formant una rodona. Estaven contents, feliços per haver aconseguit culminar l'atrancament amb èxit i només havien de lamentar la ferida de la Roser, però pel que semblava se'n sortiria prou bé. De la tràgica mort de l'encarregat de la joieria ningú no se'n recordava, però per a la policia, en canvi, la resolució d'aquell assassinat tindria prioritat absoluta davant de qualsevol altra qüestió.

Aquesta obra va ser guardonada amb el Premi Manuel Cerqueda Escaler de Novel·la Curta, atorgat a la XLIV Nit Literària Andorrana, 2022, i dotat per Andbank. El jurat l'integraven: Rosa Pujol, Anna Riberaygua i Meritxell Roca.

Amb la col·laboració de:

ANDBANK /
Private Bankers

© del text: Joaquim Brustenga Etxauri, 2023

© d'aquesta edició: Pagès Editors, S.L, 2023

Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: juny de 2023

ISBN: 978-84-1303-471-3

DL: L 331-2023

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S.L

www.bobala.cat

«**imprès a lleida**»

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.